Minister
Edukacji

Barbara Nowacka

DWM-WOPGM.055.12.2025.BP
Warszawa, 29 września 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-40-998/25

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie złożone przez senatora Waldemara Witkowskiego w dniu 13 sierpnia 2025 r. w sprawie cudzoziemców rekrutujących się do publicznych i niepublicznych szkół policealnych w Polsce w celu uzyskania podstawy prawnej do legalizacji pobytu w Polsce, bez zamiaru faktycznego uczestnictwa w zajęciach.

Szanowny Panie Senatorze,

w odpowiedzi na poniższe pytania uprzejmie informuję.

1. *Czy Ministerstwo Edukacji Narodowej planuje wprowadzenie przepisów zobowiązujących szkoły policealne do uzyskania zezwolenia lub zatwierdzenia w związku z prowadzeniem kształcenia cudzoziemców, analogicznie do tego, jak to ma miejsce w przypadku uczelni wyższych?*

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie planuje wprowadzenia przepisów zobowiązujących szkoły policealne do uzyskania zezwolenia lub zatwierdzenia w związku z prowadzeniem kształcenia cudzoziemców.

Jednocześnie, ustawą z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej[1] (dalej jako: ustawa wizowa), wprowadzono zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe[2], w ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim[3] oraz ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach[4], dotyczące kształcenia cudzoziemców w szkołach policealnych oraz do urzeczywistnienia istoty i celu kształcenia zawodowego (teoretycznego i praktycznego) cudzoziemców.

2. *Czy resort edukacji rozważa wprowadzenie systemu współpracy i wymiany informacji pomiędzy szkołami policealnymi a MSZ, MSWiA, Policją, Strażą Graniczną oraz służbami specjalnymi w celu eliminowania fikcyjnych rekrutacji?*

[1] Dz.U. 2025 poz. 622
[2] Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.
[3] Dz. U. z 2025 r. poz. 622 z późn. zm.
[4] Dz. U. z 2025 r. poz. 1079

telefon: + 48 22 34 74 204
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Kwestia rekrutacji cudzoziemców do szkół policealnych w polskim systemie oświaty dotyczy osób przebywających na terytorium RP legalnie. Kwestia oceny legalności ich pobytu na terytoriom RP nie leży w gestii MEN, lecz odpowiednich służb.

3. *Jakie działania są obecnie podejmowane, aby ograniczyć proceder wykorzystywania szkół policealnych wyłącznie jako narzędzia do obejścia przepisów dotyczących pobytu cudzoziemców w Polsce?*

Przyjmowanie przez dyrektorów publicznych i niepublicznych szkół policealnych, na kształcenie w tych szkołach, cudzoziemców spoza obszaru Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego i zarazem będących obywatelami krajów, które nie są stronami umowy międzynarodowej dwustronnej bądź wielostronnej, której sygnatariuszem byłaby Rzeczpospolita Polska, pozwalającej na wzajemne uznanie wykształcenia średniego z mocy prawa (dotyczy to również obywateli Ukrainy) – jest obwarowane licznymi wymaganiami, w tym koniecznością przedstawienia wymaganych prawem dokumentów oraz poddaniu się przez takie osoby procedurze ich weryfikacji przez kuratorów oświaty.

Zgodnie z art. 136 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe, osoba ubiegająca się o przyjęcie do szkoły policealnej musi posiadać wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

W związku z tym, zgodnie z art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[5], cudzoziemcy są przyjmowani do szkoły policealnej po uzyskaniu uznania wykształcenia uzyskanego w kraju pochodzenia, co następuje w formie wydanej przez kuratora oświaty decyzji administracyjnej.

Jeżeli wyżej opisani cudzoziemcy - kandydaci do szkoły policealnej, nie są w stanie przedłożyć oryginału świadectwa albo duplikatu, to do tego typu szkoły mogą zostać przyjęci na podstawie decyzji administracyjnej potwierdzającej w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie, wydanej na podstawie art. 93a ustawy o systemie oświaty.

Ponadto, w dokumencie „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030" wskazano, że państwo polskie musi mieć wpływ i kontrolę nad procesami dokonującymi się w sferze migracji, w tym również bezpośrednio z nimi powiązanymi zasadami dostępu cudzoziemców do polskiego systemu kształcenia, w tym w szkołach policealnych, tak aby nie był on wykorzystywany do niezgodnej z celem edukacyjnym legalizacji pobytu, bądź uzyskiwania innych korzyści,
w których proces kształcenia w szkołach policealnych jest traktowany instrumentalnie.

W związku z powyższym, ustawą z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadzono zmiany dotyczące szkół policealnych.

[5] Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn. zm.

W art. 165 ustawy - Prawo oświatowe dodano ust. 5a, zgodnie z którym cudzoziemcy mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach policealnych oraz niepublicznych szkołach policealnych pod warunkiem przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim[6], co najmniej na poziomie biegłości językowej B1. Wymóg ten dotyczy wszystkich wskazanych cudzoziemców rozpoczynających kształcenie w szkole policealnej od 1 września roku szkolnego 2025/2026.

Do osób, których dotyczy wymóg przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego przy rekrutacji do szkoły policealnej zaliczają się osoby wskazane w art. 165 ust. 3 i 5 ustawy - Prawo oświatowe:

1) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, a także członkowie ich rodzin posiadający prawo pobytu lub prawo stałego pobytu;
2) osoby pochodzenia polskiego w rozumieniu przepisów o repatriacji;
3) osoby, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
4) osoby posiadające ważną Kartę Polaka;
5) osoby, dla których uprawnienie takie wynika z umów międzynarodowych;
6) osoby, którym nadano status uchodźcy, oraz członkowie ich rodzin;
7) osoby posiadające zgodę na pobyt tolerowany;
8) osoby, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych, oraz członkowie ich rodzin;
9) osoby, którym udzielono ochrony uzupełniającej, oraz członkowie ich rodzin;
10) osoby korzystające z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
11) osoby, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
12) osoby, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, art. 137a, art. 159 ust. 1, art. 176 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach[7];
13) osoby, które ubiegają się o udzielenie ochrony międzynarodowej, oraz członkowie ich rodzin;
14) osoby, które posiadają kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy", wizę Schengen lub wizę krajową wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
15) osoby niebędące obywatelami polskimi niewymienione punktach 1-14, które mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach dla dorosłych, publicznych szkołach policealnych, publicznych szkołach artystycznych, publicznych placówkach i publicznych kolegiach pracowników służb społecznych oraz z kształcenia ustawicznego w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych:

[6] Dz. U. z 2024 r. poz. 1556 oraz z 2025 r. poz. 622
[7] Dz. U z 2025 r. poz. 1079

a) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
b) jako stypendyści otrzymujący stypendium przyznane przez organ prowadzący szkołę lub placówkę, przez dyrektora szkoły lub placówki;
c) na warunkach odpłatności.

Oprócz tego wprowadzono zmiany w ustawie o obywatelstwie polskim oraz w ustawie o cudzoziemcach skutkujące tym, że uzyskane przez cudzoziemca świadectwo ukończenia przez niego szkoły policealnej nie potwierdza znajomości języka polskiego w przypadku ubiegania się o:
1) uznanie za obywatela polskiego,
2) udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE.
Zmiany te w znacznym stopniu likwidują przyczynę instrumentalnego traktowania procesu kształcenia w szkołach policealnych przez cudzoziemców.

Kolejna zmiana mająca zapobiec nadużyciom w obszarze związanym z kształceniem cudzoziemców w szkołach policealnych dotyczy przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej[8]. Zgodnie z art. 3 ust. 5 pkt 2 ww. ustawy, cudzoziemiec, który jest uprawniony do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może wykonywać pracę bez zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi, jeżeli jest absolwentem polskiej szkoły ponadpodstawowej oraz posiada uzyskane w Polsce dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych. Zmiana ta miała na celu wyeliminowanie sytuacji, w której samo ukończenie szkoły policealnej, bez uzyskania kwalifikacji zawodowych, umożliwiało wykonywanie pracy bez stosownego zezwolenia. Tym samym, aby cudzoziemiec będący absolwentem szkoły policealnej mógł świadczyć pracę na terytoriom RP bez zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu pracy, musi nie tylko ukończyć szkołę w polskim systemie oświaty, ale także obligatoryjnie przystąpić i zdać
w Polsce egzaminy zawodowe, a tym samym uzyskać formalne potwierdzenie tych kwalifikacji.

Wprowadzane ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej ograniczenia związane z instrumentalnym wykorzystywaniem świadectwa ukończenia szkoły policealnej do potwierdzenia znajomości języka polskiego w procedurze uzyskania obywatelstwa polskiego lub statusu rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wprowadzenie wymogów językowych dla kandydatów do kształcenia w szkołach policealnych oraz zaostrzenie wymagań dotyczących posiadania oprócz świadectwa ukończenia szkoły ponadpodstawowej również potwierdzonych
i uzyskanych w RP kwalifikacji zawodowych w przypadku kwestii powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium RP są zdecydowanymi działaniami w zakresie przeciwdziałania niepożądanym zjawiskom w otoczeniu polskiego systemu oświaty.

Z poważaniem

[8] Dz.U. poz. 621

Barbara Nowacka
Minister Edukacji
/ – podpisano cyfrowo/

telefon
adres email
strona www

adres korespondencyjny
organu administracji rządowej